

ALBERT PORQUERAS-MAYO (1930-2003). *IN MEMORIAM*

La mort del Professor Porqueras-Mayo el desembre del 2003, d'una manera tan inesperada ens va deixar a tots sorpresa i tristos.

En les necrològiques que han sortit en diversos mitjans, el congrés de la NACS a Eton el passat desembre del 2004 o en revistes, la «Catalan Review» o «Estudis Romànics» ja han esbossat prou la personalitat acadèmica i crítica d'aquest gran professional i especialista en el Segle d'Or espanyol. Pretenc, doncs, aquí esbossar aquella part de la seva personalitat humana i per què no, humanista, d'aquest amic.

Vaig conèixer Albert Porqueras-Mayo a la Universitat d'Illinois, Urbana, als Estats Units, l'any 1976. Acabàvem d'arribar, el meu exmarit Jaume Martí-Olivella i jo, per treballar en el Departament d'Espanyol, Italià i Portuguès com a «Teaching Assistants» per a donar classes de català i castellà i integrar-nos com a alumnes graduats. Des del primer moment, el recordo com un home afable i generós cap als alumnes. Ens va obrir les portes de casa seva amb invitacions de sopars amb la seva família i del seu despatx, on tenia una fabulosa biblioteca que va posar a disposició nostra i també alguna que altra ampolla de vi català que, de tant en tant, compartia amb tots aquells qui anàvem a la tertúlia catalana dels divendres que havia organitzat en un bar a prop del campus. És en aquestes tertúlies on ens va explicar la seva idea d'organitzar un Col·loqui d'Estudis Catalans a Nord-amèrica perquè els estudiosos de la cultura catalana repartits per les universitats dels Estats Units i Canadà poguessin intercanviar experiències.

Va ser en aquesta zona dels Estats Units, el Midwest, on els estudis catalans s'iniciaren als anys 40 amb el professor i etimòleg Joan Coromines en la prestigiosa Universitat de Chicago. Fou anys després, el 1958, que el professor Joseph Gulsoy, alumne de J. Coromines, iniciaria l'ensenyament del català a la Universitat de Toronto, i el professor i lingüista Josep Roca-Pons feia el mateix, el 1960, a Bloomington, Indiana. Aquestes figures van conformar la base de la catalanística al Midwest i van propiciar la necessitat d'organitzar un col·loqui.

La idea que ens proposava el professor Porqueras ens va entusiasmar encara que, en un principi, ens semblava una mica arriscada i de difícil realització a uns assistents novells d'universitat que feia pocs mesos que havien aterrat als Estats Units. Sense el seu entusiasme i il·lusió, sense la seva professionalitat dins el món acadèmic i tota la burocràcia que l'envolta, sense la seva diligència, eficàcia i in-

telligència no haguéssim pogut reeixir en aquesta tasca. Van ser mesos de treball intens que van donar el resultat del I Col·loqui d'Estudis Catalans a Nord-amèrica i la fundació de la North-American-Society (NACS) similar a la prestigiosa i degana Anglo-Catalan Society. El llavors Rector de la Universitat de Barcelona, el Dr. Antoni Badia i Margarit, fou el primer president i el qui va llegir la carta enviada pel president Josep Tarradellas de la recentment reestablerta Generalitat. La resposta per part dels estudiosos de les 28 universitats americanes que teníem censades en aquell moment, on impartien alguna disciplina relacionada amb la cultura catalana, va ser acollida amb gran entusiasme i l'assistència va ser d'unes cent persones entre acadèmics i simpatitzants.

Era una persona que s'entusiasmava amb el que feia i feia entusiasmar les persones que l'envoltaven i lluitava fins al final per allò que volia aconseguir. Va ser, al principi dels anys 70 poc després d'haver arribat a la Universitat d'Illinois, que va establir dues disciplines noves al Departament d'Espanyol, Italià i Portuguès, la Història de la Literatura Catalana i la Llengua Catalana.

Ell va ser el responsable d'alguns doctorats, i màsters compartits amb d'altres especialitats on la cultura catalana era present en la Universitat d'Illinois. També va ser l'instigador de la compra de llibres catalans per formar una biblioteca d'estudis catalans dins la biblioteca general del Campus de la Universitat; una petita biblioteca que contenia incunables i edicions rares de llibres de Ramon Llull, així com també pòsters originals de la guerra civil espanyola.

El professor Porqueras era un gran hispanista amb els peus i el cor posats a Catalunya. No podia estar-se d'anar-hi cada any; a Barcelona, a visitar amics i col·legues, a Lleida a visitar la família i al Pallars, a Tírvia, amb amics i filles, a gaudir de la natura.

Li agradaven molts els llibres, de diferents disciplines; apassionat de la poesia (Carles Riba era un dels seus favorits), de la història, de la botànica (els últims temps escrivia sobre els arbres de Barcelona), de la música (ens trobàvem algunes vegades a l'Auditori de Barcelona) i també era un bon gormand, com diem en el meu poble del Pallars, menjar poc i de qualitat.

En definitiva la mort del Professor Porqueras ha deixat no solament un buit en les lletres hispàniques i, per descomptat, en la seva família, principalment les seves tres filles, Maria, Nicole i Meritxell, sinó també en la catalanística de Nord-amèrica i, sobretot, en el cor dels seus amics.

CARME REI-GRANGER